

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET, AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYLET
ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE TARTOZÓ SZÖVETKZETEK HIVATA-
LOS KOZLÖNYE. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lel, rendes
tagdíja évi 100 lel, kisczadók és tisztviselők
részére 50 lel. A tagok az Erdélyi Gazdát
100 lel pótdíj ellenében kapják. 1924

A lapfelfigyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 250 lel Negyed évre 75 lel
Fél évre 125 lel Egyes szám 5 lel

Aratáskor.

A kaszapengésben, az arató dalokban a hatalmas Isten szól a gyarló emberekhez, hogy ime egész évi verejtékes munkád megjutalmaztam. Egész világ féltő tekintete a falukon, a tanyákon, a buzakalásztól ékes rónaságon függ, mert most dül el a világ sora, most amikor peng a kasza és az arató dalok fölcsegenek az égig. A bőséges aratás jólétet áraszt a földre, a silány termés nyomort, nélkülözést, éhínséget zudít a világra. Érthető tehát, hogy még az is, aki egész éven át nem gondol reánk, kerges tenyerű, napbarnított arcú gazdákra, az most felette érdeklődik a falu sorsa iránt.

Az aratáskor felhangzó kaszapengés, aratódal a földmunkásnak a győzelmi éneke, győzelmi himnusza, amely kell, hogy önrézetet, biztatást, kiartást öntsön belénk! Töltsön el bennünket önrézetes büszkeséggel, ébredjünk erőnk és nélkülözhetetlenségünk tudatára, hogy a mi munkánk árasztja az egész világra a jólétet, a megélhetést, az életet, a kenyeret. A mi munkánk nélkül nincs élet a földön, nyomor és sivár pusztaság pusztítaná el a korhadó világot, ha mi abba hagynánk a munkát. Meg kell értenünk, hogy mi vagyunk az állam legfőbb támasza, élelmezője, adófizetője, a mi sorainkból kerül ki a legtöbb katona. Mi nélkülünk kétségbeejtő bizonytalanság ütne itt tanyát, Nem szabad tehát engednünk, hogy rólunk nélkülünk intézkedjenek, sőt egyenesen letörésünkre törekedjenek. Erőnk és nélkülözhetetlenségünk tudatában álljunk a sarkunkra és ne hagyjuk magunkat mellőzni, félretolni. Követeljük törvényadta jogainkat, igényeink, védelmünk megvalósítását.

Igen ám, de a szalmaszál is milyen gyöngye dolog egymagában, de a szalmakötél fonógépek a gyenge szalmaszálakból, milyen hatalmas kötelet tudnak fenni. Így van ez velünk is. Egy ember hiába száll sikra, elvész a hivatalok, az előszobák, a kilincsezések uvesz-

tőjében, de amint összetartunk, tömörülünk egyesülünk, akkor már nem lehet velünk olyan könnyen packázni.

E tömörülésünket kötelességként parancsolja ránk önmagunk és a köz érdeke.

Ezt a kötelességet hirdeli a kasza pengése és a felcsendülő arató dal.

Tiszta erjedésű gombák használata a borászatban.

írta: Kern József.

A must magától is erjedésnek indul. Azonban a must sokféle élesztőt tartalmaz. Jókat, rosszakat, penészcsirákat, de baktériumokat is. Ezek valamennyien fejlődnek és a természetben élő ökológia alapján az erősebb és nagyobb számban jelenlévő fajták a többieket elnyomják. Innen van az, hogy sokszor egészen jó mustból komisz bor lesz, mert a rosszabb élesztő fajták túlsúlyban, elnyomják a jókat. De mint mondtam penészcsira is van, baktérium is van. A sokféle borbetegség legnagyobb része ide vezethető vissza. Ezért nagyon üdvös dolog a természetes erjedési folyamatba mesterségesen beleavatkozni oly módon, hogy a frissen készült mustba nagyobb mennyiségű, kipróbált, erjesztő képes, tiszta tenyésztésű élesztő fajtát adunk (keverünk) a mely ott gyorsan elszaporodva, elnyomja a természet által belekerült többi organizmusokat. Ez a tiszta erjedésű gombák használatának elmelete.

Mielőtt tovább mennék, ott kezdem, hogy csodát ne várjunk. Egy rossz, savanyu mustból nem lesz sőse asszabor, de az amit a tiszttaerjedésű gombák (élesztő) használatával elérhetünk az az, hogy a must tisztábban, gyorsabban és tökéletesebben fog erjedni, a bor gyorsabban tisztul, fejlődik, érlelődik. A legszebb titka azonban az, hogy a legtöbb esetben zamatosabb illatú bort kapunk. Ezért

Eredeti **CHAUDOIR**-féle
Vermorel szőlőpermetezők.

Ara tagok részére:
(a dollár mai értéke mellett)

ab raktár Kolozsvár — — Lei 950.—
bérmentve bármely posta-
állomásra — — — — — 1000.—

Főleakat és széthűlési hely:
az E. G. E. géposztályánál,

HANN és Társa

99%-os I/a rézgalic és Raffia-háncs a legjobb minőségben és legolcsóbb napi árban

állandóan raktáron!

CLUJ—KOLOZSVÁR

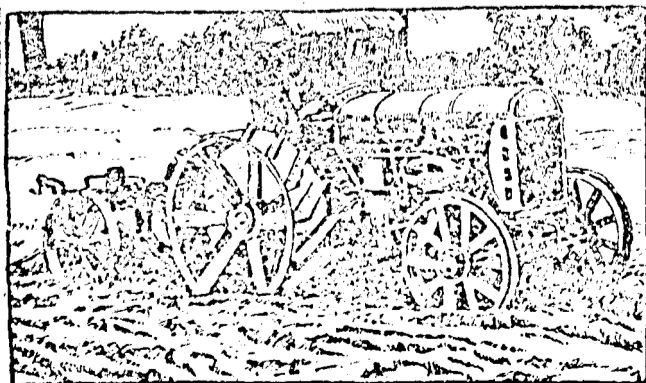
Str. Regina Maria 11.

Sürgöncim: **HANNCOMP.** Telef. 2—36.

„Fordson Tractor”-ok

Személy- és teherautók, autó alkatrészek,
mindenféle gazdasági gépek megtekinthetők
és beszerezhetők a

„PERRY” cégnél. Cluj, Strada Regina Maria
No. 2. Telefon 999. szám.

csak érdemes hl.-ként 0'12 dollárt kiadni?! Hogyan értendő ez, legtöbb esetben zamatosabb, finomabb bort? Van pl. egy 21 cukorfokkal bíró, tiszta, penész mentes szőlőből nyert mustom és szereztem valódi malaga-élesztőt. Sterilizálom a mustot, beoltom a malaga élesztővel és íme a borom határozottan malagakaraktérű lesz, amit pld. egy rossz 14 fokos mustból persze nem érhetek el, tehát a bizonyos alapnak meg kell lennie. Ez a borom sem lesz malaga bor, de malaga jellege lesz, az illatja határozottan az lesz. Saját tapasztalatommal akarom ezt megvilágítani.

Közismert dolog az, hogy hogyan készül az asszu. Tokaji csak egy van a világon! Hiába akarnók ezt utánozni, nem lehet, úgy járnánk mint ahogyan állítólag Keglevics gróf jár, ki valódi francia cognakot akarván nyerni elhozatta Franciaországból a valódi „Folle blanche” szőlő fajt, sőt vagon tételekbe charenti földet is és íme mégsem lett francia Cognacja? Miért? Egy szaklap kicsi a feleletre, de röviden azért, mert ott marad Franciaországba a legtöbb tényező, a francia, charenti éghajlat. Így vagyunk a „Tokaji”-val is.

Azonban jó mustból, megfelelő eljárással, tisztán tényéztett tokaji élesztővel mégis olyan bort állíthatunk elő, amely nem „Tokaji”, de a mely kitünő és amelynek határozottan megvan a tokaji zamata. Ez az amit ellehet érni, amit magam is elértem, hogy pld. egy Kadarka mustból valódi bordeauxi élesztővel, külön vörös bort nyertem, melynek határozottan megvolt az a bizonyos főze, amely a világhírű bordeauxi borokat jellemzi.

Az eljárás igen egyszerű, szűret elől legalább 1 hónappal előbb (mert az esetről esetre tényéztve lesz) meg kell rendelni a kívánt élesztőt. Van villányi, ruszti, bordeauxi és asszu élesztő. Egy adag ára bérmentve bárhová, pontos használati utasítással 0'6 Dollár (a mindenkor napi ár fizetendő). Előjegyzéseket 50% előleg beküldése ellenében már most fogad el cikkíró. 1 adag elegendő 5 hl. must elerjesztéséhez. Ha azt veszem, hogy hl.-ként annyira megjavíthatom a boromat, hogy érte 50—100 leivel bizton többet kapok, hogy megóvóm sok kellemelen, a bort sokszor teljesen tönkretévő betegségektől úgy kerek 100% -tel kamatoztattam pénzemet. kiadásaimat és hozzá időszerűen kezeltem mustomat s nem ósapáink módja szerint vadélesztővel.

Az erdélyi mezőgazdaság állapota.

Időjárás: Az elmúlt hetekben az időjárás száraz jellegű volt, különösen Erdély északi és nyugati vármegyéiben, ahol semmi vagy alig számbavehető csapadék esett, a közép- és déli és a keleti megyékben a száraz időjárást változó mennyiségű, néhol elég kiadós esőzések szakították meg. A hőmérséklet az utóbbi napokban szokatlanul magas volt, amelyet hirtelen lehűlés követett.

Gazdasági munkálatok: A kézi munkerő a síkvidéken főleg gabona aratással foglalkozott, amely ez évben a rendesnél 8—10 nap-

pal előbb kezdetét vette, az alföldi részeken a buza aratása is befejezéshez közeledik, míg a dombvidéken, hol a gabona szintén 8—10 nap pal előbb érett be, a rozs és őszi árpa aratásának befejezése után a buza aratása javában folyik. A hegyvidéken az aratás még nem vette kezdetét. Fent jelzett munkálatok mellett, széna kaszálás, gyűjtés, a tengeri második kapálásának befejezése voltak folyamatban. Az igás munkaerő széna és gabonahordással, trágyahordással és ahol a csapadék elég sok volt ugarolással foglalkozott.

A vetések állapota: Őszi buza, aratása a sík és dombvidéken befejezéshez közeledik, várható terméseredmény azon esetek kivételével ahol szem hirtelen megszorult, jó közepes métermázsában 5—7. **Tavaszi buza** gyenge és alacsony maradt, várható termés gyengén közepes, métermázsában 3—5. **Árpa** őszi kivételével, amely jó termést adott, a tavaszi terméskiallításai gyengén közepesek, várható termés 4—6 mázsa. **A zab** ahol a csapadék elegendő volt, utóbbi időben szépen fejlődött, másutt gyenge, várható termés közepes. **Tengeri** esőszegény vidéken rossz terméskiallításokkal, másutt különösen a déli részeken nagyon szépen fejlődött, ott jó termést ígér. **Burgonya** második kapálása és töltögetése most folyik, jól fejlődött, jó termést ígér. **Bab és hüvelyesek, kertivetemények, kender és len** a csapadékosabb vidéken igen szépen fejlődnek, másutt a szárazság folytán szenvedtek. **Cukor és takarmányrépa** közepes termést ígér. **Mesterséges takarmányok, rét, legelő** a száraz vidékek kivételével a csapadék folytán szintén jó fejlődésnek indultak. **Szőlő** jó közepes. **Gyümölcs** gyenge termést ígér.

Állatállomány egészségi állapota a sertésvész számos helyen fellépett elég erősen pusztít, néhol pedig járványszerűleg enyhe lefolyású száj és körömfájás.

Erdészet.

Kisebb területű erdők értékének kiszámításmódja.

Egyszerű eljárásnál, mely a tárgyalás alapját képező kisebb erdőknél helyes is, legelső sorban megállapítandó, hogy van-e az eladó erdőnek faállományában műfa s mily mennyiségben? Az eredményhez képest többféle eset fordulhat elő.

1. **A faállomány egykoru s minősége egyforma és nincs számbavehető műfa.**

Két eset fordulhat elő csupán; megolvasztjuk a fák számát, avagy megmérjük a fák vastagságát is s egyúttal megállapítjuk a fák számát is s a sorszámot reá írjuk.

Eiső esetben, ha a fák vastagsága csekély s a mellmagassági vastagságban legfeljebb néhány centiméter különbség mutatkozik és a vastagabbak száma aránylag igen csekély és a fatő értéke a sok szállítási költség miatt alacsony: akkor az összes fákat megolvasztjuk oly módon, hogy mindenik számottevő törzsön egyszerűen lefaragtatjuk egy kis kéregfolt levágással a fának kérgét s egyúttal számbaveszünk a fának mennyiségét oly formán, hogy mindenik faragásra reáírjuk a fák sorszámát, avagy csak minden ötödikre vagy 10 re, mely utóbbi esetben már óvatosság szükséges, mert

könnyen tévedhetünk, fa is elmaradhat stb. Egyszerűsíteni lehet az eljárást úgy, hogy minden 5-ik fát látjuk el a megfelelő sorszámmal, a közbeeső számbaveettek pedig egyszerű kis vonaljelzést kapnak, legcélszerűbb a fák színétől előző kék krétát használva a jelzésre. Egy munkás, aki a számot írja, egy faragó munkással óránként 259 törzset jegyezhet.

Ezután 2—3 helyen több törzset kivágunk s feldolgoztatjuk rendes űrméterbe s meg kell állapítani, hogy hány darabot kellett kivágni.

P. o. lett 4 méter hasáb, 2 m. dorong és 5 szekér galyfa s ehez kellett 49 fatörzset kivágni. Mindig annyit vágassunk, amennyi a méterbe rakásnál szükségesnek mutatkozik ahhoz, hogy a hasáb és dorongja egész űrmétereket adjon. A törzsszám volna 3512 darab és ez elosztva 49-el $3512:49=71.7$ arányszámot eredményez; ezzel szorozzák a méterbe rakott fákat, azaz lesz $71.7 \times 4 = 286.8$, kerekben 287 méter hasábja és $71.7 \times 2 = 143$ dorongja és 358 szekér galyfa. Célszerű több helyen (2—3 helyen) darabszám szerinti ily probavágásokat tenni s átlag eredményükhöz képest számítani ki a famennyiséget. P. o. másik helyen vágatva lett 3 űrméter hasáb, 2 űrméter dorong és 4 szekér galyfa, melyhez kikellott vágni 34 darab fát. A két próbán le lett vágva $49 + 34 = 83$ darab fa. Ekkor leend a két probavágást együvé foglalva $49 + 34 = 83$ darabból lett $4 + 3 = 7$ űrméter hasáb, 4 űrméter dorong, 9 szekér galyfa. A levágott fák számavai az összes fák számát osztva $3512:83 = 42.3$, vagyis az eredmény leend: $42.3 \times 7 = 296.1$ hasáb, $42.3 \times 4 = 169.2$ dorong; $5 + 4 = 9$ galyfa, tehát $42.3 \times 9 = 380.7$ galyfa, azaz együtt 296 dl. hasáb, 169 dorong és 381 szekér galyfa.

A két próba mindig együvé foglalandó, mert lehetne így is számítani $3512:34=103$ darab és ekkor $103 \times 3 = 309$ hasáb, 206 dorong és 412 szekér galyfa, mely egybevéve az előzővel s átlagot véve lesz $[287 + 308]:2 = 298$ méter hasáb; $[143 + 169]:2 = 156$ m. dorong és a galyt $[358 + 412]:2 = 385$ szekér galyfa. **Ez a mód helytelen,** mert külön van számítva 49 és 34 darab fa eredménye s a végeredményben átlag úgy van számítva, mintha a fa száma a két vágásnál egyenlő lett volna, azaz átlaguk van véve.

A faállomány előre is levágható s így adható el. Hogy melyik előnyösebb: erre nézve az erdőtulajdonos viszonyai mérvadók. Ha egyéb fontosabb gondjai miatt nem vághatja le: adja el a probavágás után lábbon. Ha pedig van munkaereje a favágáshoz, adjon el levágva; így eladhatja kis részletekben is, ezt raktározhatja stb. azaz várhat jobb eladásra.

Folyt. köv.

Terjesszük az „Erdélyi Gazdát”
a gazdák körében!

„Gazdák”

**Biztosító Intézet
Részv.-Társaság**

Székhelye: Arad. Vezérképviselőségek: Aradon, Kolozsváron, Brassóban, Temesváron, Nagyváradon, M.-vásárhelyen, Déván, D.-sz. mártonban, Gy.-fehérváron, Szatmáron, N.-enyeden és Tordán. Elfogad tűz, jég, élet, állat, befőzés, lopás, baleset, szavatosságl. kiháztársítási stb. biztosításokat. Egyesületi tagok külön kedvezményben részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatót nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala.

Törvények és rendeletek.

Törvény a községi erdők létesítéséről.

A hivatalos lap július 1-i száma közli, a régi királyság, Besszarabia és Bukovina területeire érvényes, a törvényhozás által elfogadott és királyilag kihirdetett törvényt a községi erdők létesítéséről.

Ezek szerint a jelzett területeken a lakosság tűz és épületfa szükségletének ellátására elrendeltetik az erdők kisajátítása és pedig minden község részére 20 km.-es körzeten belül fekvő erdők jönnek tekintetbe és a szükséglet lakásonként sík vidéken 3000 négyszögméter, hegyvidéken egy fél és magas vidéken egy hektár. A kisajátítás elsősorban az állami erdőkből történik, illetőleg az állam erdejéből elégittnének ki a községek, az illetékes erdőhatóságok jelölik ki azokat a részeket, amelyeket az állam erdejéből erre a célra szántak, amennyiben ilyen alapon a szükséglet kielégíthető nem volna, következik a köz és magánérdekű jogi személyek erdejének kisajátítása és amennyiben ezek sem volnának elegendők, terjed ki a kisajátítás a magánosok erdejére is, utóbbi esetben azonban 100 hektár, mint érinthetetlen minimum van megállapítva. Újja erdősitett területet, vagy erdőknek újra ültetett részét nem esnek kisajátítás alá és nem is számíthatók be a hektár járandóságba. A kisajátításnál egy birtokosnak több helyen fekvő erdői egynek számítanak.

A kisajátítás folyamán az 1923. március 29-iki jogi állapotok irányadók, 5 hektárig terjedő eladások azonban ezen időpontot kivül is tekintetbe vétetnek, amennyiben azok 1924. április 6-ig történtek. Az 1923. márc. 29-e előtti kötött az erdő faanyagára vonatkozó kihasználási szerződések is tekintetbe vétetnek.

Az állam erdőiből való kijelölés céljaira a fentti értelemben bizottság jelöltetik ki, amelynek feladata a kisajátítás előkészítése és amely ennek során megállapítja milyen vidéken fekszik a község, a lakosok számát, az erdők minőségét. A bizottság tagjai: egy erdőmérnök, a birtokosok és a falusiak egy kiküldöttje, egy járási adminisztrátor és a pénzügyigazgatóság egy kiküldöttje. Ezen bizottság munkálatait a Casa Pădurilorhoz terjeszti fel, amelynek feladata az előbbi bizottság munkálatait felül vizsgálni.

A kisajátítás munkáját megyei kisajátító bizottságok végzik melyeknek tagjai egy törvényszéki vagy jánsbíró, a falusíknak és birtokosoknak egy kiküldöttje, egy erdőmérnök és a pénzügyigazgatóság kiküldöttje. A tárgyalások a helyszínen folytatandók le. A kisajátítási bizottságok az előkészítő bizottságok munkálatai alapján dolgoznak és határozataikban megállapítják a kisajátított erdő fekvését, a tulajdonos nevét, a jogi helyzetét, az erdők kiterjedését és annak árát.

A kisajátítási bizottságok határozata egy hónap leforgása alatt törvényszékekhez felebezhető meg, amely a felebbezés fölött határoz és amelynek határozatát megfellebbezhetetlen, kivéve törvényszéki ítéleteit, amikor a Curtea de Casajie-hoz lehet két hónapon belül folyamodni.

Az ár kifizetésére vonatkozólag törvény szerint az vagy készpénzben, vagy 50 éves

törleszthető záloglevelekben történik. Az ár megállapítására vonatkozólag azonban a törvény semminemű rendelkezést nem tartalmaz.

A törvény utolsó szakasza szól az Erdélyben és Bukovinában alakított községi erdők kezeléséről, amelyek az állam ellenőrzése, illetőleg felügyelete alá kerülnek. Ugyancsak az állam felügyelete alatt kezeltetnek a közbirtokossági, közalapítványi stb. erdők, valamint a naszói volt II-ik román ezred erdejéi.

Az Erdély, Bánát, Körvidék és Máramarosban kisajátított erdők minden kihasználási szerződéstől mentesen kerülnek az illető községek tulajdonába, bármikor legyen is a szerződések kelte, a kihasználók semminemű jogot nem formálhatnak, sem az állammal, sem a magánosokkal szemben, joguk van azonban, hogy a tulajdonos a kisajátítási árból visszafizesse nekik azt az összeget, amely aránylagosan a kihasználásra eladott erdőkre esik.

A községi erdők céljaira kisajátított területen fekvő faanyag a birtokos tulajdonát képezi, annak levágása a Casa Pădurilor által megállapított feltételek szerint történik. Kivételt képeznek azok a területek, amelyek omlásoknak vannak kitéve, ahol a faanyag is a községek tulajdonába megy át, amelyet azonban a községek nem termelhetnek ki.

Kisebb szakközlemények.

Sajthibák.

A különböző sajtthibák okai többnyire a tej romlottsága és a helytelen feldolgozásra vezethetők vissza.

1. Felfuvódás.

Igen gyakori hiba, ami abból áll, hogy a sajtok alakjukat megváltoztatva felfuvódnak, sőt szét is repednek. Az ilyen sajtok belseje nagyon lyukacsos, a lyukak babszem, sőt tyuktojás nagyságig váltakoznak, rendetlenül elszórtak és gázzal teltek. Ilyen sajtok értékükből sokat veszítenek, minthogy alakjuk nem szabályos, másrészt pedig, mert eleinte édeskés, majd későbbben faggyu izűek.

Ezen hiba sokszor közvetlenül a feldolgozás, máskor pedig a pincekezelés után jelentkezik. Oka többféle.

Igen könnyen felfuvódnak a fecstejjel kevert tejből készített sajtok.

Takarmányok is befolyásolják a sajt felfuvódását; a fiatal vörös lóher, vagy csalamádé tulságos etetése, gyári hulladékok, elromlott vagy erjedésben levő, pld. fülledt zöld takarmány stb. A tehének betegségei is előidézik ezt a sajtthibát, pld. a tőgybajok. Igen gyakran oka a tejfeldolgozó helyiség tisztátalansága. A helytelenül készített vagy a már romlott oltó.

Sajt feldolgozásában is rejlik esetleg e hiba, oka pld., ha az alvadékat nem jól dolgoztuk fel, vagy a formában nem teregettük el azt egyenletesen, ha kevés volt a prés nagysága, ha nagyon magas volt a pince hőmérséke, ha a feldolgozás alatt nem jól kavarták az alvadékat, minek következtében a sajtszemcsékben sok savó marad vissza stb. Ezen s még számos más ok miatt a sajtszemcsékben visszamarad savó igen gyors erjedésbe megy, minek következtében a gázok összegyűlnek a sajt puhább helyein s így a sajtban kisebb nagyobb

lyukak képződnek. A gázok a sajt kemény kérge miatt a sajtól nem tudnak kijutni, miérett is annak felületét kinyomják. A felfuvódást a szénsav okozza, mely erjedés következtében tejcukorból keletkezik.

Ha a sajt felfuvódását előidéző okokat ismerjük, módunkban van azok ellen védekezni. Ha azonban a sajt már felfuvódott, amennyire lehet segíteni kell rajta.

Ha a sajt a préselés alatt kezd már felfuvódni, szellőztetés végett gyakrabban fordítsuk meg s több ízben pár percre tegyük hideg vízbe, majd alacsony hőmérsékű pincébe vigyük. Ha a pincében fuvódott fel a sajt, úgy-szintén hideg vizet vagy jeget használjunk. Fő az, hogy az erjedés meglassítása miatt minél előbb sózzuk a sajtot, hogy a tejcukor megkezdődött bomlását ellensúlyozzuk. Az ilyen sajtokat sósvízben is szokták áztatni.

A felfuvódott sajtokból, hogy a gáz elárvoldhassék, célszerű azokat sterilizálni furóval, vagy tüvel megfurnunk, illetőleg megszurunk, de ügyelnünk kell arra, hogy a furás, avagy a szurás helyén penész ne képződhessék; a penészesedés elkerülése céljából a furás vagy a szurás helyét rögtön be kell tömni sajttal és felületét sóval behinteni.

Lágy sajtoknál szintén igen gyakori a felfuvódás, különösen, ha sok azokban a savó. Ez esetben rendszerint már a formában jelentkezik a baj. A sajtok ilyenkor erősen felemelkednek és ha megszurjuk, vagy kézzel nyomogatjuk azokat, a gázok sziszegéssel távoznak. Az ily sajtok belseje sokszor szivacszerű, telve van rendellenes lyukakkal. Az ilyen puha sajtokat is hűvös helyen tartasuk és ha lehet apró jégdarabkákat tegyünk rájuk.

A felfuvódást baktériumok idézik elő. E hibás a gyakorlott sajtos tapintás, vagy kopogtatással felismeri; a felfuvódott sajtok nevezetesen kongó hangot adnak, melynek tompasága és kiterjedettsége a felfuvódás arányától függ. A lágy sajtok, ha ezen hibában szenvednek, szivacszerű tapintatuaak.

A sajt nyálkassága.

Különösen a lágy, de a kemény sajtoknál is előfordul, hogy a sajtok területén fehér nyúlós nyálkászerű váladékot találunk.

E hibának oka többnyire az oltásban keresendő, mikor is a helyiség hőmérséke alacsony, nedvessége pedig nagy. Ez esetben a sajt felületén összegyűlemlő viz nem tud elpárologni.

Az ilyen sajt ize csipős, kellemetlen, érési ideje rendkívül hosszú.

A fent említett s e hibát előidéző okokat meg kell szüntetni.

A sajt vörös vagy barna színe.

E hiba nagyon ritkán fordul elő, melyet szintén bizonyos baktériumok idéznek elő. Ellenszerűl úgy a helyiségek, mint pedig az eszközök alapos fertőtlenítését ajánlják.

Konzervált húsfeleségek megóvása a beszáradástól. Sokszor érdeke a gazdának, hogy sonkát, kolbászt vagy egyéb húskezelést huzamosabb ideig tartson el, s bár a kifejlődött konzerválási eljárások megóvják a romlásról, a hosszas tartás folytán annyira kiszárad, hogy csaknem élvezhetelenné lesz. Megakadályozhatjuk a kiszáradást, ha az alapos vizsgálat után romlatlanok talált sonkát durva,

de tiszta zsákszövetbe varrjuk s az egész csomagot gipsszel bevonjuk. Kolbász nagyon jól áll és megtarja zamatát, ha staniol-lemezbe csavarjuk. Karaj és más húsrész félig főtt állapotban forró zsirba helyezendő és használatig nagyon jól fog állani a fagyott zsirban.

Állatok leszoktatása a harapásról. Lovaknál és luxus kutyáknál teljesen felesleges szokás a harapás s igyekeznünk is kell erről „leszoktatni” őket. Az eljárás egy kis türelmet igényel, de eredményes. Először *nem kell rászoktatni* őket. Játékos állatokat gyermekek, de felnőttek is — ingerelnek a harapásra s így megtanítják arra — de lehet *természetes* is ez a tulajdonság. Lovakkal úgy bántunk ilyen esetben, hogy harapásra ingerelve, egy darab szalonnába vagy kolbászba haraptatjuk bele néhányszor. Pár kísérlet után leszokják. Kutyánál az eljárás a következő: Egy darab — kb. fél kilónyi — kutyahúst sötét helyen tartunk néhány napig, a míg bomlani kezd s akkor csak rudra kötjük. A megkötött kutyához közeledve, ingerelni kezdjük s odanyújtjuk neki a husdarabot, hogy abba harapjon bele. Néhányszor bele is kap, de később félre tartja fejét és *semmibe* sem harap. Pár napi pihenő után próbát teszünk, s ha még volna harapási szándék, megismételjük az eljárást. Mindig eredményes!

Vegyes közlemények.

Az Erdélyi és Bánsági Kisebbségi Ujságírók Országos Szervezetének választmánya t. évi június 23-án tartott ülésében foglalkozott az utóbbi időben Erdélyszerte felmerült panaszokkal, hogy az ujságírói nevek sokan bitorolva sokan visszaéléseket követnek el. A Szervezet, hogy ezektől a sajtóélősdiek-től a közönséget megmentse és hogy a sajtó munkásainak tisztességét megvédje, a következő határozatot hozta:

A Szervezet felkéri Erdély közönségét, hogy mindenkéntől, aki, mint valamely sajtószerv munkatársa, vagy szerkesztője náluk jelentkez, kérjék, hogy a Szervezet Elnöksége által kiadott ujságíró igazolvánnyal igazolják magukat. Viszont az ujságírói kar tagjai kötelességüknek tartják bemutatkozásnál igazolványaikat felmutatni. A Szervezet egyuttal a közönség tudomására adja azt is, hogy tagjainak eddigi igazolványait rövidesen megsemmisíti és tagjait 1924. augusztus 15. iktől kezdve további egy évre érvényes új igazolványokkal látja el.

Románia állatkivitele: Az idei év január hónapjában kivitelre került 389 tehén és 11301 ökör, februárban már csak 336 tehén és 8971 ökör, márciusban 357 tehén és 9944 ökör; összesen tehát 1924 év első három hónapja alatt 1082 tehén és 30216 ökör. Az elmúlt év első negyede alatt ezzel szemben külföldre szállítottunk: 4197 tehenet és 39155 ökröt. Az export csökkenése tehát a múlt évhez viszonyítva a teheneknél 228, az ökrök-nél pedig 29%-os. A *bivalykivitel* valamivel emelkedett. Januárban egyet sem exportáltunk, februárban már 22 darabot, márciusban már 43-at, összesen tehát 65; míg a múlt év első negyede alatt bivalykivitelünk 708 darabra rugott fel. A *berbécskivitel* szintén erős hanyatlást mutat úgy az idei év folyamán, mint az elmúlt évhez viszonyítva. Mert míg 1924 januárban még 200 barabot helyeztünk el a külföldi piacokon, addig februárban teljesen megakadt a kivitel, márciusban pedig mindössze hármat szállítottak át a határon. Így tehát januártól márciusig összesen 203 berbécst vittünk külföldre, míg a múlt év megfelelő időszaka alatt 1089 darabot. A *juhkivitel* is csekély szerepet játszik külkereskedelmünkben. 1924 január-február hónapjában egyáltalában nem exportáltunk juhot, márciusban ellenben külföldre szállítottunk 480 darabot.

Gyenge a termés Oroszországban. A száraz időjárás a küszöbön álló aratás miatt aggodalmat keltett. A kormány valamennyi beérkezett aratási jelentést gondosan felülvizsgáltatott és az aratás valószínű eredményéről a következő jelentést adhatja ki: Buza és rozstermésben 2286 millió pud várható, ami majdnem ugyanannyi, mint a múlt évi termés. Az elmúlt esztendőben elegendő gabona állott rendelkezésre nemcsak a lakosság ellátására és a belföldi piac árának szabályozására, hanem a külföldi export céljaira is, ami 200 millió pudot tett ki. Valószínűen ugyanígy lesz az idén is. Az idei termés nem kielégítő a carici, az asztrakáni kormányzóságban és az autonóm német köztársaság területén, valamint a szamarai, a szaratovi és a voronesi kormányzóság néhány járásában. A szárazság körülbelül 55 millió deszatin területet sújtott, amíg az egész szovjetköztársaság területén 77 millió deszatin föld volt bevetve. A kormánynak nemcsak, hogy módjában áll a szárazság által sújtott területek kenyérmagviségén segíteni, hanem módjában áll a jövő évre szükséges vetőmagvakat is kiutalni. A kormány erre a célra külön bizottságot állított össze, melynek elnöke Rikov lett.

A gyapju értékesítése. A gyapju piacon általánosságban igen lanya forgalom állott be, a beérkezett hírek szerint az árak a londoni piacon 5% kal visszamentek. Evvel kapcsolatban az árak mindenfelé estek, a csökkent árakat a termelők nem fogadják el és így a forgalom szünetel. A magyar piacon legutóbb nyers gyapjuért 26—32000 koronát fizettek minőség szerint. Katasztrófális áresés következett be a cseh piacon, ahol a röviddel ez előtt még fizetett 18—22 csehkoronás árak helyett ma már legfeljebb 12—13 koronát adnak, de vételkedv egyáltalában nincsen, mert a vevők tartózkodók és félnek újabb veszteségtől. Nálunk a forgalom a külföld hatása alatt elenyésző csekély mennyiségű, eladástól eltekintve szünetel, a szatmári gazdák, ahol a legnagyobb mennyiségű finom gyapju kerül eladásra, elhatározták, hogy a gyapju eladásával tovább várnak és hogy a 13000 leies minimális áron alól terményeiket nem bocsátják áruba.

Szegődménylevelek és napszámjegyzékek kaphatók az E. G. E.-nél. Több oldalról került fel az a kívánság, hogy a gazdaközönség gazdasági nyomtatvány szükségletéről gondoskodják az E. G. E. Ezen kívánalomnak eleget teendő az egyesület egyelőre szegődménylevelet és napszámjegyzéket nyomtatott. A szegődménylevelél alkalmas bármily gazdasági alkalmazott alkalmazási feltételeinek felsorolására, a kivett járandóságok feltüntetésére és az átadott tárgyak leltározására. Ezek ára drbkint 2 L. A napszámjegyzék viaszos vászon borítékkal 100 oldalos füzetenként 20 L., 50 oldalos füzetenként 15 L., 16 oldalos nagy ivenként füzetlenül 5 L.-ért áll a gazdaközönség rendelkezésére. Megrendelhetők az E. G. E. titkári hivatalában. (Kolozsvár, Attila-utca 10.) és a Minerva r. t. könyvkereskedésében, Cluj Str. Regina Maria.

PIAC.

Országos vásárok. Julius hó 14-én. Ditró, Nagylak, Sósmező, Sárközujlak. 15-én. Delta, Körösfeketető, Kissink, Uzdíszentpéter, Felsőbánya. 16-án. Sárköz, Dragomérfalva. 17-én. Damasia, Feketető, Gyergyóditró, Bággyon, Balavásár, Németbogsán. 18-án. Hosszúfalva, Nagyszalenta. 19-én. Ópécska. 20-án. Gátalja, Kerc, Mezőrücs, Szilágynagyfalva, Ósinka, Szaniszló, Szurduk.

Minden E. G. E. tag szerezzen egy új tagot az E. G. E.-nek.

Apróhirdetések.

Apróhirdetések ára: szavanként 2 lel. — Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíttatnak, Legkisebb apróhirdetés díja 20 lel.

Kezelői esetleg iszap állást keres 30 éves rkath. vallású nős egyén, jelenleg egy 1000 holdas gazdaság 6 év óta önálló vezetője, ki úgy a mezőgazdaság, mint állattenyésztés ágában, valamint gazdasági számadások vezetésében teljesen jártas. 12 évi gyakorlati, román, magyar, német és orosz nyelvismérettel szóban és írásban, ez év október 1-ére. Szíves megkeresések Takács Lajos uradalmi kezelő Vizma up. Secaş, jud. Timis címre kéretnek. 3696.

Tejszeparátort keresek megvételre. Cím a kiadóban. 3619.

Egy angol telivér 8 éves kancza ló eladó. Több földbirtokosnál Kerynyécsa, u. p. Sorott. Jud. Caras-Severelu. 3694.

Szakiskolát végzett több évi gyakorlati iszap, munkavezetői, raktárnoki, konyha, virág és gyümölcskertészeti alkalmazást keresek azonnali betöltésre, ajánlatot a kiadóhivatal továbbít. 3695.

Párisi világiállítás „Grand Prix” 1900. KWIZDA-féle Restituons-Fluid mosóvíz lovak számára

1/2 Szóvédjegy; címke és csomagolás véve. 100

60 év óta az udv. és versenystálokbán van használatban nagyobb strapáknál elő- és utóerősítőül, Inak merevségénél stb.

KWIZDA-féle Restituons-Fluid

kapható minden gyógyszerárban és drogeriában, csak a KWIZDA névvel valódi. 3647

TALAJBAKTERIUMOK

(AZ ŐSZI VETÉSHEZ)

SEJT SERKENTŐSZER

(DR. POPOFF UTÁN) ÉS

TISZTÁN TENYÉSZTETT BORELESZTŐ

(SZÜRETHEZ)

már most rendelhető bárhova bérmentve. Kern József birtokos Lipova Jud. Timis.

1 k. hold adag talajbakterium ára 0.80.
1 k. hold, adag (1/2 kg.) sajtserkentőszer 0.80
és 1 adag (5 hl.-hez) tiszta erjedésű borigomba 0.60.

RENDELÉS 50 % ELŐLEG ELLENÉBEN UTÁNVÉTELLEL,

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. sz.

Alap tőkéje: 20,000.000

Tartalék tőle: 19,000.000